

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper

NOVI SAD, DECEMBAR 2023

www.dental-tribune.com

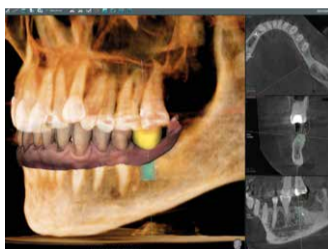
Vol. 18, No. 4

MAKSIMALNA NEGA ZUBA UZ EFIKASNU ESTETIKU

Kao praktičari, uvek tražimo načine kako skratiti vreme koje pacijent provodi u stolici, dok maksimizujemo predvidljivu izradu visoko estetskih, dugotrajnih restauracija. To je posebno istinito kada se radi o direktnim kompozitnim restauracijama, koje su kamen temeljac svake ordinacije. Upotreba proizvoda i protokola rada koji povećavaju efikasnost bez ugrožavanja kvaliteta i estetike konačne restauracije, poboljšavaju i isplativost postupaka ordinacije.

Strana 04

HIRURGIJA BEZ SKALPELA

U oblasti implantologije, koja se kontinuirano razvija i menja svoju formu, inovacije nastavljaju da igraju ključnu ulogu u poboljšanju načina rada i ishoda terapije, kao što je izrada sofisticiranih sistema za navođenu hirurgiju, koji nam omogućuju intervencije bez tradicionalnog odizanja mukoperiostealnog reznja. U sadejstvu sa digitalnom stomatologijom, ovakav minimalno invazivan pristup omogućava brojne prednosti, i kliničarima i pacijentima.

Strana 08

ŠTA UOPŠTE MOŽE DA RADI JEDAN STOMATOLOG?

Intervju sa Anom Stevanović – rođenom Nišlijkom, stomatologom, profesionalnim edukatorom, kocučem, piscem... i još mnogo toga. Razgovor s njom o tome šta sve može da radi i čime da se bavi jedan stomatolog, da li je ordinacija naš jedini put ili ima puno drugih raznih puteva kojim može profesionalno da se putuje kao stomatolog.

Strana 13

Oglas

ROOTS SUMMIT 2024:

Atina se priprema da bude domaćin vrhunskog endodontskog sastanka

Autor: Dental Tribune International

ATINA, Grčka: Nakon uspešnog događaja u Pragu u Češkoj Republici u maju 2022. godine, kojem je prisustvovalo više od 400 ljudi iz 42 zemlje, organizatori ROOTS SUMMIT-a objavili su datume i mesto održavanja sledeće godine. Endodontski sastanak će se održati od 9. do 12. maja 2024. godine u Eugenides fondaciji u Atini u Grčkoj. Polaznici mogu da očekuju uobičajene savete za kliničku praksu i tehniku visokog kvaliteta, koji su namenjeni za trenutnu inkorporaciju u praksu.

„ROOTS SUMMIT 2024 će predstaviti predavače iz devet zemalja, od kojih će svaki doneti značajan naučni kredibilitet i autoritet u korist kliničke prakse za svakog učesnika. Naš naučni direktor, dr David E. Jaramillo, dobro je poznat po sastavljanju naučnih programa bez premca“, rekao je kopredsedavajući ROOTS SUMMIT-a Stiven Džons.

Govornici će biti prof. Matthias Zehnder iz Švajcarske, dr Josiane Almeida iz Brazila, dr Ruth Pérez Alfayate iz Španije i dr Antonis Chanioti iz Grčke. Endodontski

sastanak će se fokusirati na teme kao što su irigacija i dezinfekcija kanala korena, restauracija endodontski lečenih zuba, efekat radio-terapije na zubne strukture, upravljanje blokadom kanala korena i obrazloženje za upravljanje složenim, graničnim slučajevima u endodonciji.

„Jedan od naših govornika biće dr Mitsuhiro Tsukiboshi Cukiboši iz Japana. Američko udruženje endodontista na svojoj web stranici opisuje dr Cukibošija „vodeći svetski autoritet za autotransplantaciju zuba“. Njegovo predavanje o autotransplantaciji zuba u sklopu kompleksnih planova lečenja nije za propustiti“, naglasio je Džons.

Pored programa predavanja, polaznici će imati priliku da učestvuju u praktičnim radionicama, povežu se sa profesionalcima iz industrije i upoznaju se sa novom opremom, procedurama i protokolima u endodonciji.

Sastanak će se održati u grčkoj prestonici, u gradu koji nudi bezbroj antičkih spomenika, hramova, ruševina i crkava. ROOTS SUMMIT 2024 će se održati u konferencijskim salama Fondacije Eugenides,

značajnog kompleksa zgrada odmah pored obale i blizu centra grada. Dve velike sale za predavanja i dva sprata za izložbu obezbeđuju dovoljno prostora za izlaganje, okupljanje i edukaciju. Posebna atrakcija je planetarijum fondacije, koji učesnici ROOTS SUMMIT-a mogu posetiti tokom dana održavanja konferencije.

„Fondacija Eugenides već više od 60 godina organizuje događaje naučnog i tehničkog obrazovanja u svojoj namenski izgrađenoj sali za predavanja. Samo u poslednjih 20 godina, potpuno renovirane sale za konferencije i predavanja ugostile su preko 1.400 grčkih i međunarodnih događaja i ugostile 470.000 učesnika“, prokomentarisao je Džons.

Dostupne su karte za ranu prijavu

Organizatori pozivaju endodonte, stomatologe iz drugih oblasti, studente stomatologije i predstavnike industrije da prisustvuju sastanku sledeće godine. Rani popust (695,00 €) traje do 31. Decembra 2023. Standardna taksa za registraciju će nakon toga biti 795,00 €.

U ponudi je studentska cena sa popustom (595,00 €) koja važi do termina održavanja sastanka. Praktični kursevi će se posebno naplaćivati, a cene će biti naknadno objavljene.

Istorijat ROOTS SUMMIT-a

Na sastancima ROOTS SUMMIT-a učesnici uživaju više od 20 godina. Prvi susret održan je 1999. godine u

Torontu u Kanadi, a potom su usledili brojni događaji širom sveta, koji su se održavali u SAD, Holandiji, Meksiku, Španiji, Brazilu, Indiji, UAE, Nemačkoj i Češkoj.

Više informacija o programu i predavačima možete pronaći na www.roots-summit.com.

Najnovije informacije će takođe biti redovno objavljivane na Fejsbuk stranici događaja Facebook page. [DT](#)

ROOTS SUMMIT 2024 biće održan od 9. do 12. Maja 2024. godine u grčkoj prestonici. (Fotografija: Georgios Tschlis/Shutterstock)

D Business Leadership Summit 2023

17.-19. novembar 2023. godine, Zagreb

Autor: Dental Tribune Serbia&Montenegro

Ova Dental Biznis konferencija je od samog starta promovisana kao jedan od drugačijih susreta stomatologa i po tematici, al i po dinamici, izboru predavača i porukama koje slušaoci treba da ponesu posle skoro tri intenzivna dana konferencije. Većina učesnika koji su se prvi put pojavili na DBLS (iako je mnogima je to bio već po drugi put), ušli su u salu u petak ujutru sa vrlo malo informacija o onom šta ih očekuje. Ispostavilo se da su u savršenom audio-vizuelnom konceptu prisustvovali dinamičnim interaktivnim prezentacijama koje su intenzivno involvirale publiku da zajedno sa predavačima iznose probleme, dileme ali i ideje i rešenja problema. Teme kao što su definisanje poslovnih ali i privatnih individualnih ciljeva, veštine verbalne i neverbalne komunikacije, marketing za stomatološke ordinacije, upravljanje timovima, planiranje finansija, kao i perspektive razvoja malih, ali i velikih timova, bile su skoro pa detaljno obrađivane, po sistemu da svako od učesnika dobije alat za sopstveni projekat i ličnu definiciju rešenja. Imali smo priliku da kroz predavanja i vešto moderirane testimonijale saznamo kako se neki od svetski priznatih eksperata pripremaju za svoj radni dan, koje su prepreke i izazovi u pronalaženju sopstvenog autentičnog puta ka uspehu i ličnom i profesionalnom zadovoljstvu. Koliko god da je efikasnost i kvalitet u profesionalnom aspektu bio tema, u fokusu je podjednako bila i strategija za postizanje ličnog napretka, kao i zdraviji i srećnijeg privatnog života, bez žrtvovanja poslovnog uspeha.

U sklopu večernjeg druženja idejni tvorac i pokretač DBLS gospodin Siniša Drobniak bio je domaćin večeri u bluz baru Booze&Blues gde je sa svojim bendom priredio celovečernju svirku kroz retrospektivu najvećih bluz and rok hitova.

U najavi je već i sledeći skup za godinu dana. Pratite objave u

Siniša Drobniak, dr Cyril Gaillard, Prof. dr Miodrag Ščepanović, dr Igor Ristić, dr Monica Goldenberg, Geert van Vlijmen (sleva na desno).

Impresije dr Igora Ristića iz Beograda nakon ovogodišnjeg DBLS

Tri dana u Zagrebu okružen uglavnom kolegama, ali i učesnicima iz drugih poslovnih sfera ostavili su impresivan utisak! Razloga je nekoliko... Prvo što realno nisam znao šta me očekuje. Drugo, što je na ulasku audio-vizuelni setap sale bio savršen. Treće, što su teme zadirale duboko u smisao onoga što radimo, kako živimo i koja je svrha svega toga. Rad sam po sebi svakako to nije! Nije ni klinička izuzetnost! Na kraju, bitno je kako izgraditi mehanizme da bi se moglo stalno napredovati a ne izgubiti veza sa onim što je za čoveka najbitnije - privatno vreme, porodica, hobiji! Ne treba zaboraviti da nije slučajno što je naša stomatološka

struka na vrhu sa zabeleženim profesionalnim psihičkim problemima, da je prisutan „burn out“ sindrom i da često rutina u radu pored kliničkog uspeha donosi nezadovoljstvo i preispitivanje.

Ukratko, jako edukativno, motivišuće i inovativno. Ne želim da razradjujem detalje jer ne želim da uskratim budućim učesnicima da se pozitivno iznenade i da dožive DBLS na svoj autentičan način. I sledeće godine ću biti tamo, najverovatnije sa timom iz moje prakse!

Dr Igor Ristić, Beograd

Oglas

12. MEĐUNARODNI KONGRES STOMATOLOGA VOJVODINE

01-02. MART 2024.
U POSLOVNOJ ZGRADI NIS-A,
NARODNOG FRONTA 12, NOVI SAD

Dental Tribune print i onlajn, kao i na socijalnim mrežama o datumu i sadržaju i planirajte svoje prisustvo, kako lično tako možda i prisustvo ce-

log svog tima. Entuzijizam koje širi ovaj skup svojom sadržinom i atmosferom, kao i njegova poruka, najbolje efekte daje u timskom okruženju. **DT**

IMPRINT
INTERNATIONAL
HEADQUARTERS

PUBLISHER AND CHIEF EXECUTIVE
OFFICER: Torsten OEMUS

CHIEF CONTENT OFFICER:
Claudia Duschek

Dental Tribune International GmbH
Holbeinstr. 29, 04229 Leipzig, Germany
Tel.: +49 341 4847 4302
Fax: +49 341 4847 4173
General requests: info@dental-tribune.com
Sales requests:
mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. **Dental Tribune** is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2023 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH

dti Dental
Tribune
International

IMPRINT
DENTAL TRIBUNE
SERBIA&MONTENEGRO
EDITION

IZDAVAČ:

DENTAL MEDIA D.O.O
(ekskluzivni nosilac licence
za Srbiju i Crnu Goru)

Bul. Patrijarha Pavla 16A, 21000, Novi Sad
Tel.: + 381 63 568 605

info@dental-tribune.rs,
anitabrzakovic@yahoo.com
www.dental-tribune.rs

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr Anita Brzaković

UMETNIČKI DIREKTOR:
Snežana Popov

PREVODIJOČ:
dr Anita Brzaković

ŠTAMPA:
Futura, Novi Sad

Distribuirana se besplatno u Srbiji i Crnoj Gori
Dental tribune se izdaje kvartalno
Copyright 2006 by Dental Tribune International
GmbH. All rights reserved.

Materijal od Dental Tribune International GmbH koji je preštampavan ili preveden i preštampavan u ovom izdanju je zaštićen od strane Dental Tribune International GmbH. Takav materijal mora da bude objavljen uz dozvolu Dental Tribune International GmbH. **Dental Tribune** je zaštitni znak Dental Tribune International GmbH.

Sva prava zadržana. © 2023 Dental Tribune GmbH. Reprodukција na bilo koji način na bilo kom jeziku, u celini ili delimično, bez prethodnog pismenog odobrenja Dental Tribune International GmbH je izričito zabranjena.

Dental Tribune GmbH čini sve napore da prenese tačno kliničke informacije i novosti o proizvodima od strane proizvođača, ali ne može preuzeti odgovornost za valjanost informacija o proizvodu ili za štamparske greške. Izdavač takođe ne preuzima odgovornost za nazive proizvoda, informacije o proizvodima ili izjave od strane oglašivača. Mišljenja izražena od strane autora su njihova lična mišljenja i ne odlikavaju stavove Dental Tribune International GmbH.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

616.31 (05)

Dental Tribune: the World's Dental Newspaper /
glavni i odgovorni urednik Anita Brzaković. - Serbia and
Montenegro edition. - Vol. 1, No. 1 (avgust 2006). - Novi Sad:
Dental Media, 2006. - 42cm

Četiri puta godišnje
ISSN 1452-6425

COBISS.SR-ID 215641863

ДОБРОДОШЛИ У

СВЕТ ДИГИТАЛНОГ
ИМИЦИНГА

Шуматовачка 132/1, Београд
тел./2836-786, 2836-787 office@timco.rs
stomatologija.timco.rs

OnDemand3D
THE BEST IN DIGITAL DENTISTRY

zumax

MEDIT

MEDIT i700 wireless

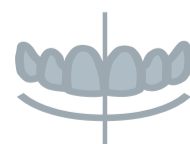
exocad

DentalCAD

ChairsideCAD

Smile Creator

exoplan

Maksimalna nega zuba uz efikasnu estetiku

Autor: Dr David Juliani

Kao praktičari, uvek tražimo načine kako skratiti vreme koje pacijent provodi u stolici, dok maksimizujemo predvidljivu izradu visoko estetskih, dugotrajnih restauracija. To je posebno istinito kada se radi o direktnim kompozitnim restauracijama, koje su kamen temeljac svake ordinacije dentalne medicine.

Upotreba proizvoda i protokola rada koji povećavaju efikasnost bez ugrožavanja kvaliteta i estetike konačne restauracije, poboljšavaju i isplativost postupaka ordinacije. Osim toga, nude kliničarima zadovoljstvo obezbeđujući pacijentima izvrsne konačne rezultate primenom najefikasnijeg postupka. Suočimo se s tim da naši pacijenti žele seći i ustati sa stolice što je brže moguće. Godine COVID-a pooštrile su želju pacijenta za optimalnom efikasnošću u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti s istim zahtevima za visoko estetskim rezultatima prirodnog izgleda.

Tokom godina učinjeno je mnogo napretka u pokušaju da se prevladaju neefikasnosti u direktnom kompozitnom postupku od mnoštva tehnički osetljivih koraka do postupnog nanošenja slojeva i polimerizacije. Do sada su poboljšanja u direktnim kompozitnim materijalima, alatima i tehnologiji namenjena pojednostavljenju postupka bila delimična bez pravog fokusa na postupak u celini. Poboljšanja u tehnologiji polimerizacije svetlom skratila su vreme postupka. Napredak nauke o materijalima minimizirao je kontrakciju prilikom polimeri-

zacije, smanjio osetljivost zuba i povećao broj izrađenih konačnih nadoknada koji daju visoku estetiku tokom godina.

Poboljšanja u instrumentima za oblikovanje i poliranje smanjila su korake potrebne za rukovanje kompozitnim materijalima i poliranje do visokog sjaja.

Iz poslovne perspektive, sva ova poboljšanja razvijena su kako bi pomogla kliničarima da za što kraće vreme urade više i kvalitetnije promovišući profitabilnost pro-

duktivnijeg rada. Međutim, jednostavno brži rad nije rešenje za efikasnost, osim ako se ta poboljšanja ne optimizuju od početka da deluju zajedno kao koordinisano sistemsko rešenje.

Pametniji rad

Danas konačno imamo potpuno koordinisane sisteme proizvoda, kao što je Ivoclarov Efficient Esthetic Workflow (Efikasni estetski tok rada), koji nudi rešenja zasnovana na proizvodima optimizovanim za zajednički rad na pojedno-

stavljivanju restaurativnih posteriornih protokola.

Tok rada pomaže minimizovati vreme rada, dok maksimizuje estetiku naših restauracija. Kompozitni materijali kao što su Tetric PowerFill i Tetric PowerFlow preformulisani su kako bi se polimerizovali brže i bili čvršći bez sila skupljanja koje uzrokuju osetljivost i rubno otvaranje. Nova tehnologija polimerizacije s Bluephase PowerCure lampom za polimerizaciju radi u tandemu s Tetric PowerFill i Tetric PowerFlow kompozitima za polimerizaciju u

Da li je pacijentima sa implantatima COVID-19 faktor rizika za rano odbacivanje implantata

Autor: Anisha Hall Hoppe,
Dental Tribune International

KAYSERI, Turska: COVID-19 je zario preko 670 miliona ljudi u svetu. Bolest može uticati na metabolizam kostiju, stimulirajući resorpciju kostiju, smanjenjem nivoa kalcijuma u serumu smanjujući tako mineralnu gustinu kostiju, što potencijalno može negativno da utiče na osteointegraciju zubnih implantata. Nova retrospektivna studija istraživača sa Univerziteta Erciies u Turskoj istraživala je COVID-19 kao jedan od faktora rizika koji doprinose ranom odbacivanju zubnih implantata i pružila uvid u uticaj faktora kao što su pušenje, dužina im-

plantata i sistemska bolest na uspeh implantata. Ova studija je otkrila da COVID-19 nije imao značajnu ulogu u ranom odbacivanju implantata.

Implantološke procedure koje su bile predmet istraživanja izveli su iskusni hirurzi u skladu sa smernicama Međunarodnog tima za implantologiju. Hirurški protokol je služio pacijentima sa stanjima poput dijabetesa i hipertenzije, osiguravajući da su dobro kontrolisani pre operacije. Studija je takođe uključila pacijente koji su bili podvrgnuti radioterapiji ili hemoterapiji.

Od 1.228 pacijenata (4.841 implantat), 128 je doživelo rano od-

bacivanje implantata, što iznosi 10,4% na nivou broja pacijenata i 3,1% na nivou broja implantata. Prema prethodnim studijama, rana stopa otkazivanja na nivou implantata kreće se od 0,60% do 6,36%. Pronađene su statistički značajne veze između ranog odbacivanja implantata, starosti, pušenja i dužine implantata. Međutim, nije bilo statistički značajnog efekta faktora kao što su COVID-19, pol, dijabetes, zračenje, hemoterapija, osteoporoz, vrsta tj. sistem implantata, lokacija ili prečnik implantata.

Nalaz da su pušenje i kraća dužina implantata (≤ 8 mm) bili faktori rizika za rani neuspeh zubnog implantata,

dok faktori kao što su COVID-19, dijabetes i osteoporoz nisu značajna su činjenica da su ova stanja bila dobro kontrolisana pre operacije. Pacijenti sa SARS-CoV-2-pozitivnim testom dijagnostikovani su pre postavljanja protetskog rada ili ranog odbacivanja implantata, čim se pretpostavljalo da su inficirani.

Među ograničenjima studije su njena retrospektivna priroda, oslanjanje na istorijsku evidenciju pacijenata koji mogu sadržati netočnosti, i nedostatak informacija o kvalitetu kostiju, početnoj stabilnosti i procedurama povećanja količine kosti koje se obavljaju tokom operacije. Ipak, prema autorima, ovo je prva studija koja ana-

lizira potencijalni uticaj COVID-19 na uspeh zubnih implantata, doprinoseći dragocenim informacijama stomatološkoj zajednici. Autori preporučuju buduća istraživanja na većim grupama pacijenata i širim spektrom varijabli kako bi potvrdili svoje nalaze.

Studija pod nazivom "COVID-19 as a factor associated with early dental implant failures: A retrospective analysis" objavljena je 14. juna 2023. u u onlajn izdanju časopisa *Clinical Implant Dentistry and Related Research*, pre objavljivanja u štampanom izdanju. **DT**

jednom sloju od 4 mm u samo tri sekunde štedeći dragoceno vreme postupka.

Nova univerzalna tehnologija boja sužava izbor na tri boje unutar kompozitne porodice smanjujući vaš inventar. Instrumenti za oblikovanje koji se ne lepe za materijal i poliranje u jednom koraku pojednostavljaju postavljanje i završnu obradu restauracije. Upotreba portfelja materijala, tehnologije i instrumenata dizajniranih da rade kao koordinisani sistem smanjuje radne korake za posteriorne kompozitne restauracije. Procenjuje se da su radni koraci potrebni za restauraciju zadnjeg zuba smanjeni za 50 do 60 %, bez žrtvovanja estetike ili trajnosti konačne restauracije. Tokom jednog dana primena sistemskog pristupa koji optimizuje efikasnost pruža mogućnost praktičarima da efikasno pregledaju i obrade više pacijenata, što dovodi do veće produktivnosti i povećane profitabilnosti.

Povećajte efikasnost i profitabilnost prakse

Usvajanje efikasnog estetskog pristupa u vašoj ordinaciji ne samo da povećava vašu produktivnost i profitabilnost nego i garantuje da će vaš tim raditi efikasnije. Upotreba sinhronizirane linije proizvoda stvara manje zbunjenosti i stresa kod vašeg tima. To takođe znači da se osoblje može obučiti u jednoj trećini vremena na temu hitnih protokola postupanja, operativnim postavkama i poteškoćama. Sposobnost osoblja da brzo pripremi radni prostor s potrebnim alatima i materijalima ključna je za efikasnost prakse. Posedovanje sinhronizirane linije proizvoda za postavljanje zadnjeg ispuna ne samo da pojednostavljuje pripremu radnog prostora nego i direktno utiče na zalihe i upravljanje zalihama, što pomaže u smanjenju troškova.

Postoji bezbroj načina za pojednostavljenje postupaka i povećanje efikasnosti u dentalnoj praksi. Optimizovanje efikasnosti u svim područjima ordinacije, od zakazivanja do naplate pomoći će vama i vašem timu da izvučete najviše iz svakog minuta u danu i doprinesete uspehu ordinacije. Ovde smo se pozabavili direktnim kompozitnim nadoknadama jer su to postupci koji se najčešće susreću u našim ordinacijama. Pojednostavljenjem i usmeravanjem direktnih restaurativnih postupaka od izolacije restaurativnog mesta do vezivanja i polimerizacije kompozita uz postizanje visokokvalitetnih estetskih restauracija pružamo postupke koje možete izvesti s većom efikasnošću i predvidljivošću.

Najvažnije je da usvajanje efikasnog estetskog postupka optimizuje iskustvo pacijenta. Minimiziranje vremena provedenog u ordinaciji uz maksimiziranje estetskih i dugotrajnih zahteva pacijenta gradi poverenje između pacijenta i doktora dentalne medicine. **DT**

Skenirajte QR kod da biste saznali više o proizvodima uključenim u Ivoclarov Efficient Esthetics Workflow (Efikasni estetski tok rada). Ovi proizvodi mogu pomoći da vi i vaš tim budete delotvorniji i efikasniji.

O Aтору

Dr David M. Juliani, DMD

viši je direktor za kliničke postupke, Smile Partners USA i vodi privatnu kliniku u Rochester Hillsu, MI. Nacionalni je predavač u primeni dentalne CAD/CAM tehnologije i integracije tehnologije u praksi. Diplomirao je 1993. na Univerzitetu Detroit Mercy School of Dentistry, završio je jednogodišnji staž, nakon čega je dve godine služio na Akademiji vazdušnih snaga Sjedinjenih Država u Colorado Springsu, CO. Korisnik je CAD/CAM tehnologije od 2003. Dr. Juliani je osnovni i napredni trener Cereca, Ivoclar KOL i beta tester, član Američkog dentalnog udruženja, Michiganskog dentalnog udruženja i Akademije opšte stomatologije. Već devet godina zaredom Veće za istraživanje potrošača Amerike uvrštava ga među najbolje stomatologe u Detroitu, a časopis Hour Detroit uvrstio ga je među najbolje stomatologe u Detroitu.

Oglas

1 klik.

#fasterbetterstronger

Ostvarite bolje iskustvo pacijenata, brže tretmane i jače rezultate. Otkrijte naše koordinisane proizvode za direktne nadoknade. Zakažite ličnu demonstraciju sada i primite besplatan probni set.

ivoclar.com
Making People Smile

ivoclar | 100 years

CEREC Tessera koncept i radni tok

Estetska rehabilitacija sa fasetama u jednoj poseti: prikaz slučaja

Autor: Dr. med. dent.
Veronika Kormos

Sažetak

Zahvaljujući razvoju kompjuterski potpomognutog projektovanja i glodanja (CAD/CAM tehnologija) i materijala koji se mogu koristiti, danas možemo lako da izađemo u susret potrebama naših pacijenata, bilo da se radi o visokoj estetici ili pravljenju protetskog rada u istom danu.

Nakon digitalnog otiska, CAD/CAM chairside sistem (ordinacijski si-

stem) omogućava detaljnu analizu pripreme patrljaka pomoću softvera, čime se izbegavaju potencijalne greške u budućnosti. Ugrađena veštačka inteligencija podržava i ubrzava fazu projektovanja, dok specijalna zubotehnička laboratorija oživljava te restauracije.

Ključne reči: prikaz slučaja, estetska rehabilitacija, CAD/CAM radni tok, stomatologija u jednoj poseti, stomatologija istog dana, fasete

Uvod

Pacijent se javio u našu ordinaciju zbog zamene prednjih faseta starijih od 15 godina (Sl. 1). Zbog svog posla i funkcije, nije mogao da priušti mogućnost da nedeljama prisustvuje važnim sastancima i konferencijama u inostranstvu uz privremene restauracije. Kako je reč o fasetama, privremena fiksacija provizornih nadoknada sa minimalnom mogućom debljinom materijala se i danas može postići samo kompromisima.

Zbog loših iskustava iz prošlosti, pacijent se posebno opredelio za

našu ordinaciju. Zahvaljujući CEREC chairside sistemu i dobro opremljenoj zubotehničkoj laboratoriji unutar ordinacije, sada smo u mogućnosti da napravimo visoko estetske nadoknade u jednom danu, od pripreme do fiksacije završne restauracije. Istovremeno, pacijentu štedimo eventualnu nelagodnost izazvanu privremenim restauracijama.

Korišćenjem keramičkog bloka CEREC Tessera Advanced Lithium Disilicate, estetika i dugovečnost restauracija mogu biti maksimizirani, a vreme pripreme može biti značajno smanjeno.

Prikaz slučaja

U anamnezi 58-godišnjeg pacijenta nije bilo faktora koji bi uticali na terapiju. Pacijentu je smetala izmenjena ivica prednjih faseta i višestruke pukotine na njihovim površinama.

Što se tiče boje, želeo je sličnu svetlu nijansu, ako je moguće, ali je to zahtevalo prethodno izbeljivanje očajnika i donjih prednjih zuba za postizanje ukupne harmonije.

Skeniranjem nepca utvrđeno je da su fasete služile i za korekciju zubnog luka, poboljšavajući estetiku osmeha.

Nakon estetske analize, pristupilo se preparaciji sa minimalnom oznakom dubine na 0,5 mm koristeći stare restauracije kao vodič, kako bi se uklonila najmanja moguća supstanca zuba (Sl. 2).

Pošto smo koristili paragingivalnu preparaciju, bilo je potrebno umetanje retrakcionog konca u sulkus za digitalni otisak prilagođen biotipu pacijenta.

Digitalni otisak je snimljen CEREC Primescan kamerom u softveru CEREC 5.2. Iako nam je program pomogao da odredimo boju patrljaka, to smo proverili i sa VITA ključem boja (Sl. 3). Ovaj korak je zaista važan za izbor providnosti keramičkog bloka i nijanse cementa za lepljenje.

U ovom slučaju, nakon analize boja, izabrali smo CEREC Tessera MT A1 blokove i providni cement za lepljenje. Poređenja radi, projektovanje je obavljeno u programima CEREC 5.2 i inLab 20.0.3. (Sl. 4). Glodanje je obavljeno našom CEREC MC XL mašinom od četiri C14 bloka. Glodanje dva bočna sekutića trajalo je 6-7 minuta, dok je glodanje dva centralna sekutića trajalo 9-10 minuta po komadu.

Prilagođavanje i margine su kontrolisane preliminarnim ispro-

Sl. 1: Pre tretmana.

Sl. 2: Analiza minimalne debljine materijala.

Sl. 3: Analiza boje patrljaka.

Sl. 4: Kompjutersko projektovanje.

Sl. 5: Finalni rezultat.

bavanjem. Pacijent je odobrio oblik i boju.

Naš zubni tehničar je tada koristio Speedfire peč za glazuru restauracija. Pre završnog cementiranja obavljena je još jedna proba i ponovo smo tražili odobrenje pacijenta. Za lepljenje smo izabrali lepak sa dvostrukim očvršćavanjem i tehniku totalnog nagrizanja (Sl. 5).

Diskusija

Uz raspoloživu tehnologiju i materijale, protetska rehabilitacija bi mogla da se završi u jednoj jutarnjoj smeni. Naš pacijent je stigao u 9 sati ujutru pomalo uzbuđen i pun velikih očekivanja, a u ranim popodnevним satima napustio je ordinaciju sa ogromnim zadovoljnim osmehom. **DT**

Oglas

Povećanje svesti o menopauzi u stomatologiji

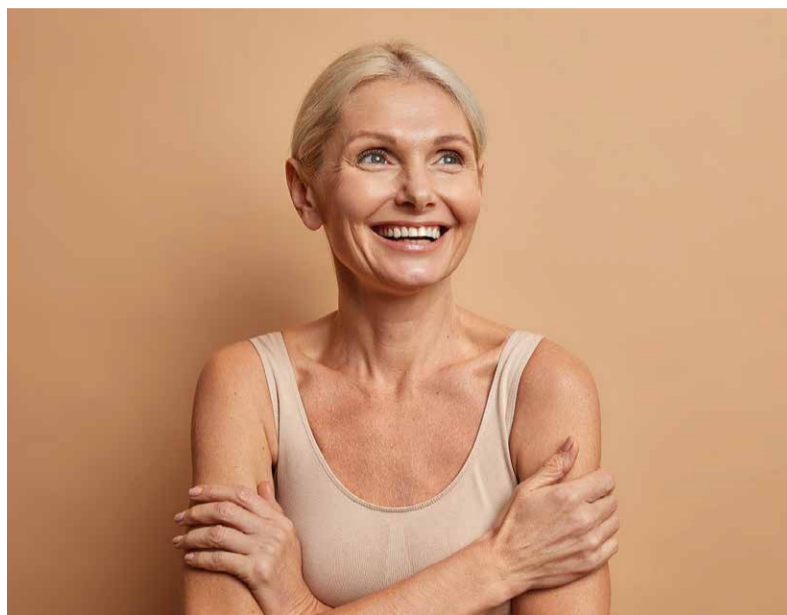
Autor: Iveta Ramonaite,
Dental Tribune International

LONDON, Velika Britanija: Hormonske promene koje žene doživljavaju u menopauzi mogu izazvati kognitivne, fizičke i psihološke simptome i oni su dobro poznati. Međutim, efekti menopauze na žene na radnom mestu su još uvek slabo dokumentovani i shvaćeni, a tema je često stigmatizovana. Srećom, poslednjih godina postoji veliko interesovanje za edukaciju stomatološke zajednice o izazovima sa kojima se žene u menopauzi suočavaju na radnom mestu i za nuđenju saveta poslodavcima o tome kako da ih podrže.

Simptomi menopauze variraju i mogu uključivati navale vrućine, "maglu u mozgu", loše raspoloženje - uključujući depresiju - i nesanicu. Kao posledica toga, žena koja prolazi kroz menopauzu može da oseti umor tokom dana i da ima poteškoća sa koncentracijom. Komentarišući rastući interes poslodavaca za menadžment menopauze Viki Kitni iz kompanije za ljudske resurse Peninsula je rekla u saopštenju za štampu: „Uz rastuću svest o potrebi podrške ženama sa simptomima menopauze, vidimo stalan tok upita iz stomatoloških ordinacija o ovom pitanju. Oni predstavljaju mali, ali značajan broj slučajeva, a trend se povećava.“

Efekti menopauze mogu trajati od nekoliko godina do više od jedne decenije. Pošto 77% stomatoloških timova u UK čine žene, uključujući skoro 52% stomatologa, 93% stomatoloških higijeničara i 98% stomatoloških medicinskih asistentata, čini se prikladnim i neophodnim razgovarati o tome kako menopauza može uticati na radni učinak. Ovo bi bilo od pomoći ne samo za poboljšanje morala osoblja, već i za zadržavanje kvalifikovanih radnika i efikasnije zapošljavanje novog osoblja. Zabrinjavajuće je da podaci pokazuju da mnoge žene razmišljaju o napuštanju stomatološke profesije tokom menopauze i nedostatka podrške na radnom mestu.

„Istraživanje je pokazalo da 10% žena napušta posao, a mnogo više skraćuje radno vreme ili oduztaje od unapređenja zbog simptoma menopauze. Osećaj da su na poslu podržani je važan deo rešavanja ovog problema. To bi takođe trebalo da pomogne u ispunjavanju ukupnih obaveza navedenih u Dugoročnom planu radne snage Nacionalne zdravstvene službe Engleske, koji naglašava potrebu da se zadrže cenjeni zaposleni podstičući ih da ostanu na radnom mestu“, primetila je Debi Herbst, stomatološki pravni savetnik u Dental Defence Union.

Prema različitim izvorima, mnoge žene u menopauzi razmišljaju o napuštanju stomatološke profesije zbog nedostatka podrške i razumevanja svojih poslodavaca ili menadžera. (Fotografija: wayhomestudio/ Freepik)

Mnogi postojeći zakoni koji regulišu uslove rada zaposlenih u menopauzi su nejasni, a postoji ograničena literatura o efektima koje menopauza može imati na članove stomatološkog tima. Međutim, mnoge organizacije i stomatološke ordinacije sada razmatraju usvajanje politike koja utvrđuje kako da podrže osoblje tokom menopauze. Ovo takođe dolazi kao odgovor na sve veći broj pravnih slučajeva u vezi sa menopauzom. Podaci pokazuju da se broj sudskih procesa u vezi zapošljavanja i menopauze udvostručio poslednjih godina.

Promovisanje kulture rada sa većom podrškom

Utičući put kulturi rada sa većom podrškom, British Association of Dental Nurses (BADN) pokrenulo je politiku menopauze u martu 2022. kako bi pomoglo kao podrška osoblju koje ima simptome menopauze na radnom mestu. U intervjuu za Dental Tribune International, Jacqui Elsdén, predsednica BADN-a, rekla je: „Mislim da je zaista važno da poslodavci razumeju šta žene doživljavaju tokom menopauze. Ako zaposlena oseća da je shvaćena, to je velika razlika i ona će učiniti sve što može da svoj posao obavlja na najbolji mogući način.“

Elsden je takođe primetila da je menopauza, iako je prirodan deo života žene, tabu tema. Pošto su prethodne generacije bile neme na ovu temu, žene često nemaju dovoljno znanja i svesti o menopauzi.

Poboljšanje uslova rada

Visoka temperatura, vlažnost, loša ventilacija, neudobna radna

uniforma, buka i nedostatak pristupa tihim i mirnim prostorima doprinose pogoršanju efekata menopauze na radnom mestu. Da bi poboljšali uslove rada za žene u menopauzi, poslodavci bi mogli da razmotre prilagođavanje radnog mesta kao što je ugradnja klima uređaja ili korišćenje ventilatora, obuka zaposlenih o menopauzi i uvođenje fleksibilnog radnog vremena. Pored toga, stomatološke ordinacije treba da podstiču otvorenu komunikaciju o menopauzi i nude podršku za mentalno zdravlje žena u menopauzi.

„Negovanje otvorenog, inkluzivnog okruženja u kojem zaposleni osećaju da mogu da komuniciraju o tome kako menopauza utiče na njih bez stigme ili sramote pomoći

Molimo Vas da nas obavestite o promeni adrese ukoliko želite da dobijate Dental Tribune.

će ordinacijama da postanu poslodavci pogodni za zaposlene u menopauzi“, primetila je Kitni.

Prednosti usvajanja politike menopauze na radnom mestu uključuju manje odsustva sa bolovanja i fluktuaciju zaposlenih, kao i povećan angažman i lojalnost. **DT**

Oglas

Axeos.

Iskusite razliku.

Dentsply Sirona

- 2D/3D hibridni uređaj opremljen novom tehnologijom i širokim poljem pregleda (FoV), od fokusiranog FoVa (Ø5 x 5.5 cm) za endodontske slučajeve, do velikog FoVa (Ø17 x 13 cm) koji pokriva potpunu denticiju, uključujući oba TMZa.
- Besprijekorno povezivanje i individualizirani tijek rada sa Sidexis 4.
- Automatsko podešavanje za ponovljivu kvalitetu snimke (PIA) za povećanu udobnost pacijenta i preciznost slike.

www.dentsplysirona.com

Hirurgija bez skalpela - prednosti navođene implantologije

Autor: Dr Ivan Ljubisavljević

U oblasti implantologije, koja se kontinuirano razvija i menja svoju formu, inovacije nastavljaju da igraju ključnu ulogu u poboljšanju načina rada i ishoda terapije. Jedno od takvih dostignuća je izrada sofisticiranih sistema za navođenu hirurgiju, koji nam omogućuju intervencije bez tradicionalnog odizanja mukoperiostealnog režnja. U sadejstvu sa digitalnom stomatologijom, koja je sve više prisutna, ovakav minimalno invazivan pristup omogućava brojne prednosti, i kliničarima i pacijentima.

Napredak dijagnostičkih metoda, intraoralnih skenera i 3d štampača koji postaju sve dostupniji, nam omogućava izradu hirurških vodiča. Ova pomagala, koja se mogu oslanjati na preosta-

le zube, meka tkiva, ili kost, nas usmeravaju u jednu, ponovljivu, predodređenu poziciju, koja će definisati položaj našeg budućeg implantata u sve tri ravni.

Intervencijom u toku koje se ne odiže rezanj pune debljine za stomatologa ima kao prednost maksimalno očuvanje mekih tkiva. Minimizirajući traumu oko same nado-

knade, kao i okolnih zuba, doprinosi estetskom rezultatu, pojednostavljuje samu proceduru, i skraćuje intraoperativno vreme. Ovakav način rada će se učiniti primamlji-

vim i za nekoga sa manje iskustva, dok će druge kolege videti prednost u predvidivosti protetskog rada.

Kod pacijenata će objašnjenje da će procedura proći bez „reza i šavova“ povećati pristanak i otkloniti nelagodnost. Sama priroda intervencije će dovesti do skraćanja postoperativnog perioda, manje otoka i bola, i ugodnijeg i bržeg oporavka.

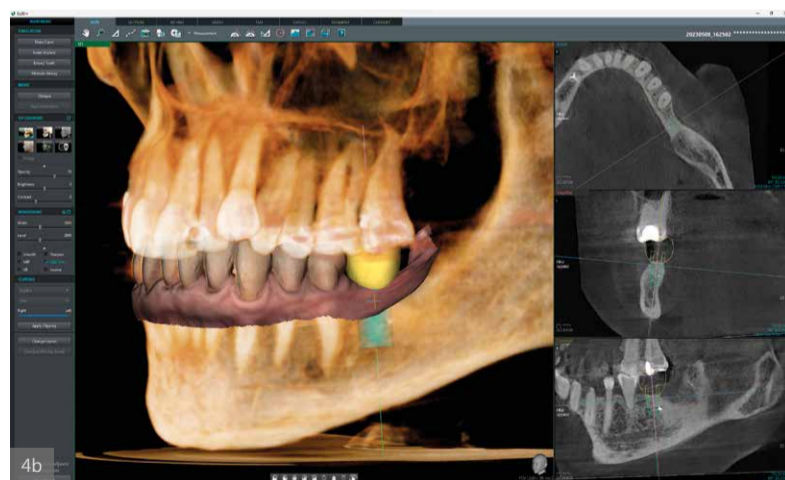
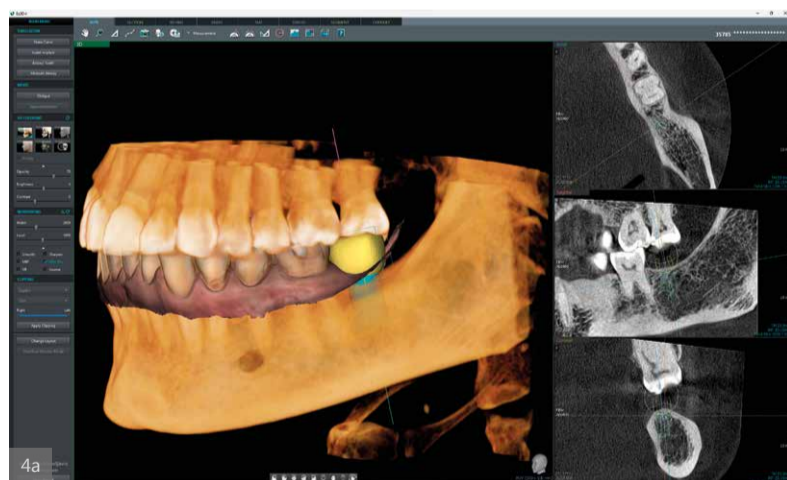
Na ova dva primera donjih molara, demonstrirana je sama procedura:

Proces planiranja otpočinje uzimanjem intraoralnog digitalnog otiska, čija preciznost će uticati na sam ishod. Radi boljeg preklapanja sa CBCT snimkom, neophodno je verno reprodukovati ne samo zuba, već i meka tkiva. U ovim slučajevima korišćen je 3DISC OVO intraoralni skener (Sl. 3a i 3b).

Nakon toga, sledi unos i preklapanje CBCT podataka sa intraoralnim skenerom.

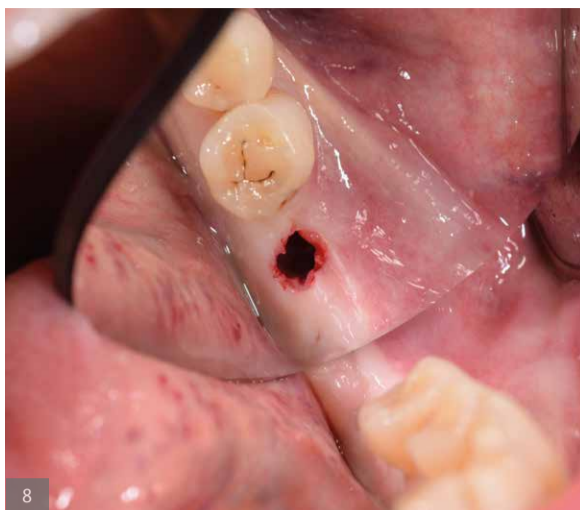
Protetski vođena implantologija je nešto čemu čitava struka teži već decenijama, ali ovaj postulat tek sada možemo mnogo lakše pretočiti u opipljiv rezultat. Da bi to bilo moguće, važno je odabrati uređaj i softver koji će omogućiti dobru vizuelizaciju i postavu buduće virtuelne krune, a tek onda po njoj razmotriti i najkvalitetnije odrediti poziciju implantata. Planiranje se vrši kako bi budući otvor za pristup šrafu bio pozicioniran u centralnoj fisuri krune, koja će pravilno, aksijalno, prenositi pritisak na implant i okolnu alveolarnu kost. Najbitnije je da program dozvoljava mogućnost da se takva pozicija može izvesti u bilo koji softver za izradu hirurških vodiča. Za ovaj deo rada, korišćen je Vatech Ez3D-i (Sl. 4a i 4b).

Nakon toga, se u podesnom programu virtuelno izrađuje sam vodič (u ovom slučaju: Blender), i pretvara u fizičku formu na 3D štampaču kompanije Phrozen. Nakon sterilizacije vodiča u autoklavu,

Sl. 3a: pacijent 1, planiran implant 37; Sl. 3b: pacijent 2, planiran implant 36; Sl. 4a: pacijent 1, implant 37; Sl. 4b: pacijent 2, implant 36; Sl. 5: pacijent 1, postavljen vodič za implant 37; Sl. 6: pacijent 2, preparacija ležišta za implant 36.

Sl. 7: pacijent 1, priprema za implant 37; Sl. 8: pacijent 2, priprema za implant 36; Sl. 9: pacijent 1, implant 37; Sl. 10: pacijent 2, gingivaformer na implantu 36; Sl. 11: pacijent 1, implant 37; Sl. 12: pacijent 2, implant 36.

Stalnog reznja predstavlja značajan korak u oblasti stomatologije. Zahvaljujući specifično pravljenim instrumentima za ovakav pristup, kakav je i bredent Sky Pro Guide, sa

svim svojim prednostima, transformiše se način na koji se postavljaju implantati. Kako tehnologija nastavlja da napreduje, a sistemi postaju precizniji, dostupniji i otvore-

niji, ovakve vrste intervencija će postajati sve češće, i metod izbora za ugradnju implantata, od strane pacijenata, ali i lekara. [DT](#)

Oglas

bond.lign

Primer/bonder

DTK adhesive transparent

FGP insulation – the neat solution

DTK adhesive opaque

DTK adhesive

The dual-curing DTK adhesive facilitates a durable and secure bond between all prosthetic materials. Ideal for bonded, individual abutments

- Can now be sterilised.

Hygiene | no contamination thanks to its ability to be sterilised

Flexibility | can be used intraorally and extraorally

Safety | durable, optimal bonding values

bredent doo · Dubljanska 25 · 11000 Beograd · T: +381 11 2430 295 · M: +381(0) 63 301 765 · www.bredent.com · @: igda@bredent.rs

postavlja se preko zuba, i pristupa se hirurškoj intervenciji (Sl. 5 i 6).

Korišćenjem Sky Pro Guide sistema, kompanije bredent, pristupi se preparaciji ležišta za implant. Set nas jasno vodi kroz sekvencu bore-ra koji imaju ulogu da uvek dodiruju vodič i kost u dve tačke, i time obezbeđuju preciznu putanju bez divergencije i minimalno zagrevanje kosti tokom formiranja mesta za implantaciju (Sl. 7 i 8).

Nakon toga, plasiraju se implantati kompanije bredent, Blue-Sky, i postave odgovarajući gingivaformeri (Sl. 9 i 10).

Kao dokaz koncepta i preciznosti bredent Sky Pro Guide sistema, kao i korišćenog intraoralnog skenera i CBCT podataka, na kontrolnim snimcima su preklapljeni planovi za pravljenje vodiča, iscrtni crvenom bojom, preko plasiranih implantata. Eventualna odstupanja, koja mogu biti podložna i samim uslovima snimanja, kao i diskrepancama u preklapanju snimaka, ali i brojnim drugim faktorima, u najgorem slučaju ne prelaze ukupnu veličinu od 0,2 mm, što se smatra za klinički irelevantno (Sl. 11 i 12).

Standardizacija i predvidivost hirurģije bez odizanja mukoperio-